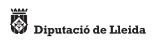

Plànol de l'Espai Guinovart, a partir de les fonts facilitades i publicades per Ajuntament d'Agramunt, Revista SIO i Fundació Privada Espai Guinovart. Disseny i impressió: Arts Gràfiques de la Diputació de Lleida. _ Dipòsit Legal: L- 472/2011

ACTIVITAT REALITZADA AMB LA COL·LABORACIÓ DE

HORARI D'HIVERN
Del 21 de setembre al 20 de juny
de dimarts a divendres, de 10 h a 13 h i de 16 h a 19 h
dissabtes, d'11 h a 14 h de 17 h a 19 h
diumenges, d'11 h a 14 h

HORARI D'ESTIU
Del 21 de juny al 20 de setembre
de dimarts a divendres de 10 h a 13 h i de 17 h a 20 h
dissabtes d'11 h a 14 h i de 17 h a 20 h
diumenges d'11 h a 14 h

DIES DE TANCAMENT
1 i 6 de gener, 22 i 24 d'abril, 1 de maig, 24 de juny i 25 i 26 de desembre

SERVEI EDUCATIU
L'Espai ofereix visites comentades amb tallers complementaris per als centres educatius

AMICS DE L'ESPAI GUINOVART
Informació i subscripcions / Telèfon 973 39 27 31

INFORMACIÓ I CONCERTACIÓ DE VISITES EN GRUP
Reserva anticipada. Telèfon i fax 973 39 09 04

Luz Broto

Sortir abans d'hora

Cicle **Impossibilitats**,
supervivències extremes en art

impossibilitats.wordpress.com

8 maig | 12 juny 2011
Agramunt (Lleida)

En matí, en Jaume se'm va apropar i, gairebé sense respirar, em va explicar com es va remodelar l'antic mercat del poble. L'edifici, construït al segle XVII, abans d'utilitzar-se com a mercat, va ser un convent de germanes mercedàries, i des del segle XIX fins després de la Guerra Civil es va usar com a escola municipal. Tot i així, el mercat, inaugurat l'any 1948, va deixar d'estar en funcionament durant els anys vuitanta i va caure en desús, ja que era un edifici massa gran per a la quantitat d'habitants que la població tenia aleshores, i, a poc a poc, van anant desapareixent les parades del mercat. No va ser fins a mitjan dècada dels vuitanta que van decidir donar-li un nou ús i fundar, amb l'ajuda de diferents organitzacions i entitats, una fundació dedicada a l'art.

Josep, el gran impulsor del projecte, encara que no residia al poble, va mantenir-hi un gran vincle des de la seva infància i era conegut per tots els habitants de la comarca.

En Jaume m'explica, apassionat, la relació que tenia en Josep amb els espais de l'edifici que du el seu nom: l'entrada al temple, les cobertes de volta romànica, l'espai-plaça que crea a partir de tres instal·lacions gegants —l'era, la cabana i el mural— i els «carers» que aquestes formen, els accessos a la torre, el soterrani, el museu i el petit espai, molt anteriorment hexagonal, com una unitat d'espai dins d'un espai, dins d'un altre espai, tot substituint així una successió cronològica dels mateixos espais o, com a ell mateix li agrada de recordar, com el funcionament de les nines russes o les *matrioska*, disposades de més gran a més petites o viceversa.

La sala temporal d'exposicions, anomenada *petit espai*, és un annex situat a la quarta galeria de l'espai central, amb un sostre més baix i una il·luminació independent, al qual pots accedir per una obertura a la paret en forma de porta. En aquest lloc, on habitualment hi ha trànsit, l'Antònia es queda sorpresa per la transformació que adopta l'espai petit per tal de revisitar l'espai principal. Una connexió intuïtiva que en Josep planteja quan un espectador fa una visita i genera una expectativa i una experiència, la qual el condueix pels diferents ambients i accessos de la Fundació.

Allò al que es referia l'Antònia, i amb la lògica de la intuïció que en Josep inscriu, és el que presentem a «**Sortir abans d'hora**», un treball de Luz Broto que es presenta com un exercici premonitori de caràcter impossible que inspira un moment tragicòmic i que especula com un espai de trànsit torna cap a si mateix. Una intervenció consumida en un temps comprimit en el qual l'espectador no té la possibilitat de generar alternatives, sinó que s'imposa com una sentència sense saber com és que rebota i es veu expulsat de nou a l'univers central de l'Espai Guinovart. Un trànsit executat per part del visitant amb la impossibilitat de generar cap altra voluntat ni comportament que no sigui tornar a transitar pels diferents racons de l'antic mercat.

Dit en altres paraules: aquest assaig fet a mida, a més de portar l'espectador cap a un lloc inesperat, generar una expectativa incompleta i complementar com a espai en la cadena d'espais successius en el context de la Fundació Guinovart, potencia diferents aspectes que fan referència a la impossibilitat com a temàtica que articula el cicle: l'accés denegat a la totalitat de l'espai d'exposicions temporals i la impossibilitat d'escapar del pronòstic en el qual l'espectador es veurà sotmès.

Així, doncs, «**Sortir abans d'hora**» és un treball marcadament immaterial que s'inscriu en el grup de treballs *right cube*, el cinquè dels quals Luz Broto desenvolupa des del 2007 i que categoritza com a intervencions en espais expositius modificats per alterar-ne la funció i/o el sentit. Des d'aleshores, mitjançant procediments similars, n'ha realitzat, entre d'altres, alguns com «*right cube_03*» (2010), en què la institució va acceptar de desactivar el control d'accés en dos punts d'una sala d'exposicions permetent que el públic intrèpid s'hi desviés; «*right cube_04*» (2010), en què va obrir les obertures d'un espai que portaven més de vint anys tancades donant pas a allò desconegut, o «*right cube_02*» (2007), en què, al mig d'una sala d'exposicions i sense previ avís, començà a caure un líquid negre de la canonada de ventilació que provocà l'aparició d'un bassal negre invasiu, tot utilitzant majoritàriament processos de treball i d'experimentació que li permeten d'obrir esclatxes i de filtrar elements externs i desconeguts en el treball en art.

Els treballs de Luz Broto tenen un component imprevisible que va ser el causant, una nit després d'apagar el llum, d'imaginar situacions que podrien succeir el mateix dia de la inauguració, just després de la missa de diumenge de les dotze del migdia:

- Les parets cauen a causa d'un taponament.
- Es forma una gran fila índia per poder-hi accedir.
- Un espectador demana explicacions de manera violenta a l'artista.
- Es crea un moment d'incertesa en decidir entrar per la dreta o per l'esquerra.
- Dos espectadors es troben en direccions contràries i no saben com resoldre la situació a causa de la pressió de la resta dels espectadors.
- Un grup de visitants entra per la dreta i un altre grup, per l'esquerra. En no poder passar, criden als últims per alliberar l'espai.
- Hi ha grups d'espectadors que, en finalitzar la inauguració, no han pogut accedir a l'exposició.
- Un home surt tot vermell.
- Un altre home ensopega contra una paret.
- S'hi queda atrapat un espectador que és transportat amb cadira de rodes.
- Algú crida.
- Algú riu.

No passa res d'això, tan sols els espectadors surten abans d'hora.

Jordi Antas

Fins a final d'exposició, i en horari d'obertura del Centre, es retransmetrà l'entrada a la sala d'exposicions temporal, i es podrà consultar en directe des de les següents adreces web: <http://impossibilitats.wordpress.com> i www.luzbroto.net

Una mañana, Jaume se me acercó y, casi sin respirar, me explicó cómo se remodeló el antiguo mercado del pueblo. El edificio, construido en el siglo XVII, antes de utilizarse como mercado, fue un convento de hermanas mercedarias, y desde el siglo XIX hasta la Guerra Civil se usó como escuela municipal. Sin embargo, el mercado, inaugurado en 1948, dejó de estar en funcionamiento durante los años ochenta y cayó en desuso, ya que era un edificio demasiado grande para la cantidad de habitantes que la población tenía entonces, y, poco a poco, fueron desapareciendo los puestos del mercado. No fue hasta mediados de la década de los ochenta que decidieron darle un nuevo uso y fundar, con la ayuda de diferentes organizaciones y entidades, una fundación dedicada al arte.

Josep, el gran impulsor del proyecto, aunque no residía en el pueblo, mantuvo un gran vínculo desde su infancia y era conocido por todos los habitantes de la comarca.

Jaume me explica, apasionado, la relación que tenía Josep con los espacios del edificio que lleva su nombre: la entrada al templo, las cubiertas de bóveda románica, el espacio-plaza que crea a partir de tres instalaciones gigantes —la era, la cabaña y el mural— y las «calles» que estas forman, los accesos a la torre, el sótano, el museo y el espacio pequeño, muy anteriormente hexagonal, como una unidad de espacio dentro de un espacio, dentro de otro espacio, constituyendo así una sucesión cronológica de los propios espacios o, como a él mismo le gusta recordar, como el funcionamiento de las muñecas rusas o matrioska, dispuestas de mayor a menores o viceversa.

La sala temporal de exposiciones, llamada *petit espai*, es un anexo situado en la cuarta galería del espacio central, con un techo más bajo y una iluminación independiente, al cual puedes acceder por una apertura en la pared en forma de puerta. En este lugar, donde habitualmente hay tránsito, Antònia se queda sorprendida por la transformación que adopta el espacio pequeño para revisitar el espacio principal. Una conexión intuïtiva que Josep plantea cuando un espectador hace una visita y genera una expectativa y una experiencia, que le conduce por los diferentes ambientes y accesos de la Fundació.

A lo que se refería Antònia, y con la lógica de la intuïció que Josep inscribe, es lo que presentamos en «**Salir antes de tiempo**», un trabajo de Luz Broto que se presenta como un ejercicio premonitori de tipo imposible que inspira un momento tragicòmic y que especula cómo un espacio de tránsito vuelve hacia sí mismo. Una intervención consumida en un tiempo comprimido en que el espectador no tiene la posibilidad de generar alternativas, sino que se impone como una sentencia sin saber cómo rebota y se ve expulsado de nuevo al universo central del Espai Guinovart. Un tránsito ejecutado por parte del visitante con la imposibilidad de generar ninguna otra voluntad ni comportamiento que no sea volver a transitar por los diferentes rincones del antiguo mercado.

Dicho en otras palabras: este ensayo hecho a medida, además de llevar al espectador hacia un lugar inesperado, generar una expectativa incompleta y complementar como espacio en la cadena de espacios sucesivos en el contexto de la Fundació Guinovart, potencia diferentes aspectos que hacen referencia a la imposibilidad como temática que articula el ciclo: el acceso denegado a la totalidad del espacio de exposiciones temporales y la imposibilidad de escapar del pronóstico en que el espectador se verá sometido.

Así pues, «**Salir antes de tiempo**» es un trabajo marcadamente inmaterial que se inscribe en el grupo de trabajos *right cube*, el quinto de los cuales Luz Broto desarrolla desde 2007 y que categoriza como intervenciones en espacios expositivos modificados para alterar su función y/o su sentido. Desde entonces, mediante procedimientos similares, ha realizado, entre otros, varios de ellos, como «*right cube_03*» (2010), en que la institución aceptó desactivar el control de acceso en dos puntos de una sala de exposiciones permitiendo que el público intrépido se desviara; «*right cube_04*» (2010), en que abrió las aperturas de un espacio que llevaban más de veinte años cerradas dando paso a lo desconocido, o «*right cube_02*» (2007), en que, en el centro de una sala de exposiciones y sin previo aviso, comenzó a caer un líquido negro de la tubería de ventilación que provocó la aparición de un charco negro invasivo, utilizando mayoritariamente procesos de trabajo y de experimentación que le permiten abrir brechas y filtrar elementos externos y desconocidos en el trabajo en arte.

Los trabajos de Luz Broto tienen un componente imprevisible que fue el causante, una noche tras apagar la luz, de imaginar situaciones que podrían suceder el mismo día de la inauguración, justo después de la misa de domingo de las doce del mediodía:

- Las paredes caen debido a un taponamiento.
- Se forma una gran fila india para poder acceder.
- Un espectador pide explicaciones de forma violenta a la artista.
- Se crea un momento de incerteza al decidir entrar por la derecha o por la izquierda.
- Dos espectadores se encuentran en direcciones contrarias y no saben como resolver la situación debido a la presión del resto de espectadores.
- Un grupo de visitantes entra por la derecha y otro grupo, por la izquierda. Al no poder pasar, gritan a los últimos para liberar el espacio.
- Hay grupos de espectadores que, al finalizar la inauguración, no han podido acceder a la exposición.
- Un hombre sale colorado.
- Otro hombre tropieza contra una pared.
- Se queda atrapado un espectador que es transportado en silla de ruedas.
- Alguien grita.
- Alguien ríe.

No pasa nada de esto, solo los espectadores salen antes de tiempo.

Jordi Antas

Hasta final de exposición, y en horario de apertura del Centro, se retransmitirá la entrada a la sala de exposiciones temporal, y se podrá consultar en directo desde las siguientes direcciones web: <http://impossibilitats.wordpress.com> i www.luzbroto.net

ESPAI
GUINOVART
AGRAMUNT
L'URGELL, LLEIDA

La Fundació Privada Espai Guinovart d'Agramunt es complau a convidar-vos a l'exposició

Luz Broto
Sortir abans d'hora

La inauguració de l'exposició tindrà lloc el diumenge dia 8 de maig a les 12.30 h.

L'exposició romandrà oberta del 8 de maig al 12 de juny de 2011.

El cicle «**Impossibilitats, supervivències extremes en art**» proposa diferents manifestacions inusuals que mesuren i fan visibles uns propòsits i uns esdeveniments en que l'assaig i l'error protagonitzen -en la majoria dels casos- una presència principal en el treball en art.

Cicle a cura de Jordi Antas

<http://impossibilitats.wordpress.com>

Propera exposició: Aggtelek